

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Egy évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Fél évre . . .	2 . . .	Negyed évre . . .	4 . . .
Negyed évre . . .	1 . . .	Egy nora . . .	1 . . .
Egy nora . . .	— . . .	Egyösszam ára 4 fillér.	— . . .

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **Hj. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KROHÓVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Sorakozzunk !

Irta: **Oberon.**
 Debreczen, febr. 28.

A katonai javaslatok tárgyalása alkalmából a nemzet lelke sir fel ama panaszokból, melyek immár az egész országban felhangzanak . . . Elmondhatjuk, hogy mindenünket odaadtuk egy fölünk merőben idegen intézménynek és most mikor olyanokká lettünk, mint a szedett szőlő, életgyökerünket is elakarják metszeni.

Megvagyunk terhelve az adók ezer nemével . . . Roskadozunk a közterhek alatt . . . A magyar ember utolsó vagyonát pénzzé teszi és megy a tengerentúlra, hogy megélhessen, mert itthon már apái földje nem neki terem kenyeret . . . Ő vet ugyan, de aratását a mindenható állam foglalja le . . . Idegenek jönnek nyakára és kiragadják kezéből a megélhetés tisztességes és kénytelen itt hagyni azt a rögöt, melyhez gyermekkorra millió emléke fűződik . . .

. . . És veszi a vándorbotot, meg a koldustarisznyát és elmegy idegenbe koldulni vagy megélni, a mint jó vagy balsorsa hozza magával . . .

Nincs ember e széles hazában, ki ne panaszkodnék . . . A bankár nem tudja pénzét elhelyezni, a lateiner ember, kire a társadalom ezerágu kötelességet ró, küzd a megélhetés gond-

jaival. A nagykereskedők és nagyiparosok egymásután csödbe kerülnek, a kisiparos nem tud olcsó hitelhez jutni. A szántóvetőt inség kerülgeti, mert kis termése adóba vándorol . . . A földhöz ragadt szegény éheznek és sötét irigységgel néz a módosabb felé . . . Egymást érik a társadalom megnevezhetetlen bünei és becsületben megöszült emberek dobják el maguktól könyelműen az életet . . .

Szomorú a kép, de való . . .

Ma nincs megelégedett ember . . .

A magyar Kánaán maholnap a mesék világába kerül és a tejjel-mézrel folyó ország siralom völgyévé válik . . .

Hazánk még van, de földünk maholnap nem lesz . . .

Pedig akié a föld, azé az ország . . .

Csapatostul mennek véreink idegenbe . . . A megélhetés reménye üzi őket . . . Nagyrészüket csalódik, mert kenyérré nem talál, hazája pedig messze van tőle . . . Dolgozik a másik része durva munkát, de keressen bár ezreket, kenyere mégis keserű, mert megnevésíti azt a honvágy könnye . . .

És most, mikor már szegények lettünk, mikor már bánat és nyomor felhőzi be arcunkat, mikor minden teher a nyakunkba szakad, akkor újabb katonai terhekkal akarnak megróni bennünket . . .

Ne csodáljuk, ha a nemzet lelke

felsír e nyomás láttára és védekezik minden erejével . . .

Jól tudom én, hogy minden államnak dédelgetett intézménye a katonaság . . . Ám legyen . . . A katonaság véd meg bennünket, vagyonunkat, birtokunkat, életünket és mindenünket . . . Nemcsak szeretem, de tisztelém és becsülöm a katonákat . . . Megnyugvással nézek, ha őket látom — az ellenség felé . . . Szeretem tiszta jellemüket, lovagias szokásaikat, gavalér modorukat . . . Ha több fiam volna, egyet bizonyára a katonai pályára nevelnék . . . A magyar ember jó katonaság, jó hazafi . . . Hős a csatában, szeretnivaló a békében, kellemes a társaság életben . . .

Ámde a katonai kormány lehetlent követel a nemzettől, s mit ad a töméntelen áldozatért cserébe . . . Német vezényszót, szolgálati szabályzatot és sárga-fekete lobogót és végül — mint az országgyűlésen hallom — a magyar érzelmért kurtavasat . . .

Azt is tudom, hogy ilyenkor, mikor a szenvedélyek lángra kapnak, a tulzások is gyakoriak és minden apró tüszurást tördőfésnek minősítünk . . . Másrészt azonban azt is látom, hogy a magyar országgyűlés tagjai közül sokan agyafurt logikával kívánják azt bizonyítani, hogy ezek a katonai javaslatok a haza jövőjének nagyságának hasznos alapkövei.

Bacsányi.

Ez a czime egy történelmi színműnek, melyet ma este ad elő színtársulatunk a szerző jelenlétében, egyszersmind neve egy sokat szenvedett lánglelkű poétának, a ki igazán megérdemelte, hogy költő ember ébressze új életre az ő nemes alakját.

Szegény Bacsányi! Nagyon rossz idő járt akkor a poétákra, mikor működését megkezdte. Félig komédiásnak, félig mulattató bohócnak nézték a költőt, de komoly embernek, akinél a toll nemzetet ébresztő varázsvessző lehet, vagy művésznak, aki irányt szabjon, czélokot tűzzön egy öntudatosan ébredt nemzetnek elé, no annak éppenséggel nem.

Szomorú idő volt a magyarságra a Mária Terézia uralkodásának utolsó tizede s az utána jövő „kalapos király“ tiz esztendeje. Rajtuk feküdt a bécsi járom egész rettenetes súlyával, Mária Terézia puha asszonyi kezével bársonnyal bélelte ugyan, de azért csak járom maradt az!

Szegény magyar nemzet, egészen betelődött már, hogy az ő oly sokáig dél-

czegen hordott feje soha többé nem tud megszabadulni a bécsi igából.

Ebben a szomorú időben kezdte működését Bacsányi. Szegény szülők gyermeke volt, detelt büszkeséggel és feneketlen gyűlölettel a magyar szabadság elnyomói ellen.

Első röpirata a magyarok vitézségéről szólt, tehát olyan tárgyról, mely alkalmat adott rajongó, heves lelkének a magyar hadi dicsőség hirdetésére. Kassán mint szerény hivatalnok, egész fiatalon már a korában elismert irodalmi nagyság, Kazinczy Ferenczel együtt lapot indított.

Ebben jelent meg néhány politikai verse, melyekben a francia nagy forradalom visszhangja csendül meg merészen sikoltva, mint a tárogató szava. Izzó szabadságvágy, a Petőfiével rokon szenvedélyes lélek egervivő elkeseredése lüktet és lázit ezekben a versekben. Mintha évtizedekkel előbb a Petőfi lelke szólalt volna meg, ilyen sorokkal fordult nemzetéhez:

Nemzetek, országok! kik rut kelepeztében Nyögtök a rabságnak kínos kötelében;

S gyászos koporsóba döntő vas igátok Nyakatokról eddig le nem rázhattatok; Ti is, kiknek vétét a természet kéri, Hiv jobbagyitoknak felszentelt hóhéri, Jertek, s hogy sorsotok előre nézzétek, Vigyázzó szemetek Párisra vessétek.

Ilyen kemény szóval még nem fordult magyar költő a bécsi udvar felé. Meg is lakolt az egyenes szóért. Üldözöbe fogták s bizony egy álló évig ült vasban Kufstein kövérében, a mért a párisi nyaktiló véres árnyékát merte földélni a nagy Napoleon egyre növekedő hatalma miatt akkor már ugyancsak szepegő császári udvar elé.

Kiszabadulása után egy ideig napi-dijaskodott. Ekkor közbejött a híres „francia futás.“ Napoleon elől remegve menekült Ferencz király akkor már szeretett hű magyarjai közé. S az annyit bántalmazott, végig sanyargatott magyarság meg is védelmezte.

1809 ben adta ki híres proklamációját Napoleon, melyben fölszólította a magyar nemzetet, hogy üzze el királyát s válasszon nemzeti fejedelmet. Ezt a nevezetes kiált-

Lapunk mai száma 10 oldalra terjed.

A pártfegyelem nagy tilalomfa. Hozzáteszem még azt is, hogy ez becsületbeli kötelesség is addig, míg nagy nemzeti érdekekbe nem ütközik. Ezentul azonban nem erény többé, hanem a nemzet jogainak elárulása.

Szabadelvű, vagy mondjuk kormánypárti körben nőttem emberré. Ebben a politikai hitvallásban neveltek . . . Kitartottam mellette hiven. És bár a pártban voltam, a sokszor emlegetett husos fazekakat nem láttam. Hanem láttam embereket a nemes ideálok szolgálatában . . . Láttam nemes törekéseket, melyeket a hazaszeretet igaz érzése még nemesebbé tett. Láttam becsületes elvi harcokat harcolva a meggyőzés fegyverével, melynek nincs az éle mérgesett folyadékba dében határozott ígéretet tett arra nézve, hogy nem szavaz meg semmiféle újabb terhet, melyet a hadügyi kormány előterjeszt. És a választó polgárok most mártva . . . És láttam végül a magyar parlamentbe parlamenti harcokat az igaz ügy megvilágítására, győzedelmére kormánypárt és ellenzék közt, de midőn valaki a nemzeti jogok eltiprására tett kísérletet, a magyar országgyűlés egy szent akaratba olvadt össze és egyesült a csorbitás munkája ellen.

És most mit látunk?

Az országgyűlés többsége a katonai javaslatok tárgyalásánál minden áron beakarja igazolni azok törvényességét. Nem gondol azzal, hogy ezen újabb terheket már nem bírja a nemzet. Ugyanezen többség egyrésze megfeledkezik arról, hogy választói előtt nem régen mondta programbeszéd-

ványt Bicsányi fordította magyarra, heves, forrongó, lelkes szavakkal.

Azonban a nemzet nem fogadta el az ajánlatot, minden keserű tapasztalat feledve, megmaradt külföld iránti hűségében.

A béke megkötése után a visszavonuló francia hadakkal neki is menekülnie kellett. Párisban élt egészen 1814-ig, mikor Napoleon bukása után a szövetséges hadak bevonultak a francia fővárosba s ő ismét régi ellenségei kezébe került.

Szerencséjére elég enyhén bántak el vele. Linzbe internálták. Ebből a városból nem volt szabad kitenni a lábát. Harmincegy évig élt így a szerencsétlen költő nem messze a magyar határtól, anélkül, hogy imádoit magyar hazáját csak egyszer is láthatta volna.

Ime egy pár vonással odavetett kepe a nagy tehetségű, de oly hányavetett életű, szerencsétlen költőnek. Szerette hazáját, imádta a szabadságot: meg kellett szenvednie érte. Ez a szenvedés részt követel az utókor halálából a költő számára.

A Kurucz Feja David érdemes szerzője vállalta magára e szép feladatot. Darabja, meglehetősen tökéletes színvonalú mű, de magyar érzést sugároz, a magyar történet egy érdekes mozgalmas korát mutatja be s végül egy elfeledett derék magyar prófétának emlékét ujtja föl, mindez elég arra, hogy a darabot és szerzőjét örömmel lássuk városunkban.

(S.—C.)

azt látják, hogy az ígéret csak ígéret maradt és a pártfegyelem nem engedi, hogy a reverzialist adott képviselő választóinak óhaját teljesítse vétőjával.

Debreczen sz. kir. város III. kerületének országgyűlési képviselője Dobiecki Sándor szintén azok közül való, kik választói előtt megígérték, hogy a nemzet szellemi és anyagi boldogulásán fognak fáradozni. Méltán kérdjük tehát mi, a kerület választó polgárai, hogy miképpen vélekedik képviselőnk a katonai javaslatokról? Barabás Béla képviselőnk is azok közé sorozta, kik bizonyos ígéreteket tettek választóiknak. De, ha ez az ígéret nem is kötné Dobiecki Sándort, az ő magyarságáról fel kell tételeznünk, hogy ebben az alakjában nem fogadja el a katonai javaslatokat. Ezzel tartozik önmagának és Debreczen polgárainak, kiknek többsége a választási urnánál az ő javára döntött.

Szeretnénk, ha Dobiecki Sándor megnyugtathatná e tekintetben bennünket. Mert ha valaha, úgy most van szükségünk világosságra. M gmozdult a nemzet a szive és felsirt a szabadságszerető Rákóczi lelke. Vajon meghallja-e a panaszos kesergést az országgyűlés többsége és megvédi-e a nemzet jogait és igazát?

Ne feledjük, hogy a nemzeti akarat még erős a magyarban . . . Tűrni tud, hisz ez volt századokon át a kenyere.

Meghozza áldozatát minden téren, de ősjogait, vérrel és emésztő küzdelemmel szerzett igazát el nem adhatja . . . Nem adhatja el, mert ha ezeket is kiadja kezéből, a másikkal önmaga ássa meg sírját. Már pedig a nemzetnek nem sirásokra van szüksége, hanem feltámadásra.

Ugy hallom, hogy Debreczen sz. kir. város közönsége monstre deputációt akar küldeni az ország szívébe. Helyesen teszi. A legnagyobb magyar város legyen egy élő tiltakozás. Pártkülönbség nélkül vonuljon ez a küldöttség fel a fővárosba és a pártokat olvassa egybe a hazaszeretettől megszentelt nemzeti érzés . . .

Jam proximus ardet Ulcalegon!

T. Házból.

A névsor.

Barabás Béla a képviselőház tegnapi ülésén, a mint azt már lapunk szerdai számában jeleztük felolvasta azoknak a kormánypárti képviselőknél a neveit, akiknek választói az ellenzék állásfoglalása mellett nyilatkoztak, s ebből és a kormánypárti képviselők programbeszédeiből konstatálja, hogy a politikai tisztesség és erkölcs alapján már szavazás esetén is biztosítva van a javaslat bukása.

Fölhívta a kormánypárt tagjait, hogy az adott szó szentségénél fogva hajoljanak meg a nemzeti akarat előtt.

Ezek a képviselők a következők;

Vegyük először is ugymond Budapest székesfőváros közönséget. Itt ülnek, mint képviselők: Falk Miksa, Darányi Ignác, Vészi József, Podmaniczky Frigyes báró, Sándor Pál, Morsányi Károly, Berzeviczy Albert, és Hock János urak. Olvassák el a fővárosi feliratát, mely lelkes hangon száll szembe a törvényjavaslattal. (igaz! Ugy van, a bal szélsőbaloldalon.)

Pichler Győző: Egyhangulag hozták a határozatot. Ők is bizottsági tagok.

Barabás Béla; Itt van szeretett szülővárosomnak, a vértanúk városának, Aradnak képviselője: Salacz Gyula. (Felkiáltások a bal és szélsőbaloldalon. Hol van? Szaladsz.) Csak azokat olvassa, a kiknek vármegyéből es városából a feliratok a kezébe kerültek es itt vannak a ház előtt. Pozsony, Molecz Dani és Neiszidler Károly. Olvassák csak el a törvényhatóságaik által beterjesztett feliratot.

Kecskemét: Nagy Mihály és Szeless József. (Felkiáltások a bal és szélsőbaloldalon: Elszelel!)

Szatmar város: Hieronymi Károly.

Komarom város: Tuba János.

Thaly Kálmán: Most vagdaltak össze, egy polgárt Komáromban.

Barabás Béla: Debreczen: Dobiecki Sándor.

Szeged: Lázár György.

Fejérmegye: Baross János,

Liptómege: Ruzsiák János és Angyal József.

Hevesmegye: Biró Lajos. (Nagy zaj a bal és szélsőbaloldalon.)

Biró Lajos: Nem voltam a közgyűlésen.

Barabás Béla, Lehet, hogy nem volt jelen!

Biró Lajos: Ne tessék hát állítani. (Nagy zaj a bal és szélsőbaloldalon. Felkiáltások Mert nem volt ott. Nem teljesíthette a kötelességét. Elnök ismételtlen esenget. Felkiáltások a bal és szélsőbaloldalon: Bujkált!)

Hentaller Lajos: Megígérte a kerületben, szavat adta, hogy sohasem lesz kormánypárti.

Barabás Béla: Itt vannak még Samassa János, gr. Keglevich Gyula.

Sarosmegye: Bujanovics Gyula, Keczer Miklós, Semsey Boldizsár, Bornemisza Lajos, Hodossy, Imre, Artim Mihály.

Nézzük Szabolcs megyét; Mandel Pál.

Pap Zoltán: De csak ez az egy!

Barabás Béla: Szepes megye: gr. Csáky Lajos, Münnich Aurél, (Derűtség a bal és szélsőbaloldalon.)

Rákosi Viktor: Nem szavazza meg, fogadni mernék. Nem ismeritek Münnichet!

Barabás Béla; Itt vannak még Veszter Imre, Hertelendy László, Salamon Géza. Nosz Gyula, Turóczi megyében . . .

(Felkiáltások a bal és szélsőbaloldalon. Lassan! Lassan!) A feliratot nem fogja felolvasni, mert annyira nem akarja megszegyéníteni a t. képviselő urakat! (Ohó! a jobb és szélsőbaloldalon. Helyesítés a bal és szélsőbaloldalon.)

Turóczi megye: Justh Ferencz, Révai Gyula báró. Jász-Nagykun-Szolnokmegye: Baghy Béla, Kiss Ernő.

Szilágymegye: Neményi Ambrus, Szemere Miklós. (Mozgás a bal és szélsőbaloldalon.)

Hentaller Lajos: Nemzeti ideál!

Barabás Béla: Kolozsvár város; Hegedüs Sándor, Feilitzsch Arthur báró.

Sopron város: Fabinyi Theofil.

Fabinyi Teofil: Nem voltam ott!

Barabás Béla: Sopron megye: Soly-mossy Ödön báró. Bolgár Ferencz,

Zemplén megyében ahonnan minden

kerület szabadelpárti képviselőt küldött: Andrassy Sándor gróf, Senyey István báró, Bernath Béla, Nagy Sándor, Hadik-Rákóczy Endre gróf, Ballagi Géza, Dókus Ernő, Andrassy Tivadar gróf.

Rakosi Viktor: Andrassy Tivadar nem szavazza meg!

Thaly Kálmán: A Rákóczy vármegyeje?

Barabás Béla: Abauj Torda vármegye: Hammersberg László, Karolyi Sándor gróf, Semsey László, Sziklay Ede, Hadik János gróf. Csongrádmegye: Novák József. Maros-Torda vármegye: Teleki Samu gróf, Bethlen István gróf, Urmánczy Nándor. Bereg vármegye: Lónyay Géza, Nedeczey János. Borsod vármegye: Serényi Béla gróf, Ragályi Béla, Brezovay László, Miklós Ödön. Ung vármegye: Rabár Endre, Sztáray Sándor gróf, Kende Péter. Szatmár vármegye: Szentiványi Gyula, Bay Lajos, Domahidy Elemér, Papp József, és Böszörményi Sándor. (Derűtség és éljenzés a szél-sóbaloldalon.)

Iparoktatás.

Az 1884. évi XVIII. törvényezikk rendezni akarta a hazai iparügyet és létesítette az ipartestületeket.

Erre az iparosok nagyszáma a régi magyar peldabeszéddel sóhajtott fel: „Adtal uram esőt, de nincs benne köszönet.”

Igazuk volt. Folyt is a harez ugy az aradi, mint a miskolci országos iparos kongresszuson, de biz' boldogemlékü Baross miniszter nem mutatott nagy hajlandóságot az ipartörvény revíziójához. — Am azért szaporodott az ipartestületek száma — így — ugy; egyik önként, másik önkényűleg — erőszakos nyomás hatása alatt, az az némi-nemű furfanggal. — Nem volt ennél hálasabb, vagy átkozottabb tárgyuk a vidéki vásároknak, ipartársulati gyűléseknek. Mindig ezt és csak ezt hánytorgatták — pro et kontra. Különösen a „társulatok“ szegültek ellene, míg végre itt is, ott is vagy az önkénynek, vagy az erőszaknak, vagy a raffinerianak megadták magukat.

Legnagyobb baj volt és ma is az az ipartestületre, hogy a törvény Mohamed kopszója szerepére juttatta. Hatósági teendőket végez, hatósági jogkör nélkül. Elsőfoku iparhatósági teendőket ruházott rá a törvény, de az elsőfoku iparhatóságot feje felett hagyta, s egyetlenegy békeltető bizottsági ülést sem tarthat hatósági közeg — iparhatósági biztos — jelenléte nélkül.

Az ugynevezett kontárokkal szemben semmi végrehajtó hatalma nincsen. Mindenben az elsőfoku iparhatóságnak van alávetve, amellyel pedig sok helyt hadi lábón áll.

Nincs szerencsétlenebb ember, mint az az ipartestületi elöljáró, a ki állítja, hogy a törvény számos hibája mellett is nagy tért enged a működésre, de tetteiben örökös gáncsolókra talál s a hevesebbek mintegy ösztönzik hatáskörének túllépésére. Ha pedig maga az elöljáró félreismeri hatáskörét, illetve állásának jelentőségét, az már a testület halálát jelenti.

Legnagyobb jelentőségűnek tartom én a testület hivatását a tanonczképzés tekintetében. — Volt alkalmam arra, hogy ezt Dr. Horváth János ur lapjában, később a „Debreczen“-ben, majd az Iparoskör helyiségében felolvasás alakjában kifejtsem. — S volt alkalmam, hogy az életben — mint ipartestületi jegyző — megtegyem a megtehető.

E néven van jogom arra, hogy ezuttal is kifejtsem véleményemet sincs iras et studio.

Az ipartestületnek kötelessége megbizottjai révén tudomást szerezni

1., arról, hogy az iparos tanuló a szakmájába vágó dologgal foglalkozik e s nem hetes — cseléd dolgot teljesít-e?

2., arról, hogy megfelelő éjjeli nyugvó helye van-e s nincs-e kitéve sanyargatásnak?

3. Arról, hogy az iskolát látogatja-e? stb. stb.

A két első pont teljesítése fanyar alma, mert a testületi tagokkal szemben egy „rabszolgát“ védelmezni nem fizeti ki magát. A 3-ik pont teljesítése kissé kedvesebb, mert némi félreértés alapján jogot vél a testületi, vagy ipariszkolai felügyelő bizottsági iparos tag arra, hogy hatáskörébe nem vágó ügyet „kezeljen.“

Igy történik meg, hogy a kiküldött tag — sajnos, — hogy 2-3 évben egyszer a tanteremben megjelenve, nem azt kérdezi a tanoncztól: miért nincs neked könyved, írószered, rajzeszközöd? miért jössz ide mosdatlanul, hanem a tanítás milyenségét, a tanítás eredményét bírálja sokszor nagyon tévesen.

Nem tudja, hogy a tanuló a népiskolában rajzot nem tanult s az ipariszkolába lépésekor a körző, sőt az írón helyes tartásáról sincs fogalma; mégis a első osztályban 30 nap alatt, mert 10 hó alatt alig jelenik meg többször a vasárnapi rajzórán a szünetek, vasárnapok és ünnepek miatt, el kell végezni azt: a mit a gymnasiumban két év alatt végeznek; a második osztályban pedig félelmetes anyagot tűzött eléje a miszteri tanterv iroda molyos szakembere s az ipariszkolai tanárnak a legodaadobb szorgalmu és tehetségű tanulóval is sziszifhuszi munkát kell végeznie, míg annak megfelel.

Megtörténik, hogy olyan munka jut a látogató kezbe, amit a tanuló a tanár felügyelete és utmutatása kikerülésével végzett. Ugyanis elmarad a tanuló az órától, de otthon utána rajzolja az előző orai tananyagot.

Már ez kész bűnbak, hogy arról a látogató ur agyonítélje az iskolát.

Ez egészségtelen és áldatlan állapot. Ilyenen kell segíteni az arra hivatottaknak, mert az iparoktatás elméleti része nem kevésbé fontos, mint a gyakorlati rész. Tapszere van az ipartestületnek arra, hogy jelentéseiben, kérvényeiben a tantervek helytelenségét hangoztassa; a bajokat közvetve orvosolja. Ha ezt teszi, háláját érdemli a utókorának, de erre a tanár vagy tanító testülettel való intenzivebb összeköttetés óhajzandó.

Szentjóbó Kálmán.

Hát volt-é? . . .

Hát volt-é valaha hire a magyarnak, hát volt-é valaha ez a haza nagy? . . . Hogy tudni felőle már mit sem akarnak S ha ki tud is csak már, arcunkba harap.

Hajh, hogy szégyen szemre még kérdeni kell ma:

Hol valánk egykoron, mi volt a hazánk? És tünni: hogy támad a sok betse selma Ronda fogaival s habzó szájjal ránk!

Mi bünnünk, mi vétünk . . . Mert kiket szabadság

Tiszta levegője szült s nevelt nagygyá, Fiaink magokat koncokért eladják S lesznek görnyedező gyász szoiga haddá.

Hej Boeskey, Bethlen, hej nagy Rákóczy vér . . .

Hej, Kossuth apánknak drága hamvai! . . . Hej, magyarnak lenni ma ugyan már mit ér? . . .

Jobb volna veletek együtt porlani.

(Bihar nagyrábe, 1903. febr. 22.)

F. Varga Lajos.

NAPI HIREK

Istentiszteletek.

Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban a következők tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban: Csighy Andor s. lelkész; Kistemplomban Jánosi Zoltán lelkész, Kossuth utczei templomban Biró Ferencz h. lelkész; Ispotály templomban: K. Tóth Kálmán lelkész; Csapókerti imaházban Kovács János népiskolai felügyelő. Tekintettel arra, hogy délelőtt urvaesoraosztás lesz, a delutáni kátémagyarázat ezuttal elmarad.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet. Ennek végeztével urvaesoraosztás.

Debreczen a katonai javaslatok ellen.

Az ország legmagyarabb városa, Debreczen elérkezettnek látja az időt, hogy tiltakozék a nemzet színe előtt az osztrák szolgakormány legujabb merénylete, a véradó emelés ellen. Tiltakozó szavát ugyan fölemelte már a katonai javaslatok ellen még a novemberi közgyűlésen és az e en gyűlési határozat folytán a társörvényhatóságokhoz intézett debreczeni átiratot országos helyesléssel fogadták és tették magokévé, hasonló szellemben írva föl az országgyűléshez. Most pedig Debreczen város képviselőtestülete, előkelő polgárok kezdeményezése folytán, még nagyobb és az egész ország színe előtt példaként mutatható hazafias tüntetéssel ad sulyt novemberi közgyűlési határozatának. A köztörvényhatósági bizottság tagjaiból nagy küldöttséget, 150 tagu küldöttséget menesztet a kormányhoz, mely küldöttséghez azonban a polgárság érdeklődő tagjai is csatlakozhatnak és bizonyosan csatlakoznak is, hogy a nemzet színe előtt tiltakozzanak a merénylet ellen. Nagyhatásu és nagyjelentőségű mozgalom ez, melyet Debreczen város polgársága pártkülönbőség nélkül helyesel, mintahogy a mozgalomnak pártkülömbőség nélküli lesz a színe is. Idevonatkozólag tegnap este a függetlenségi pártintéző bizottsága megtette az előzetes lépéseket, midőn Kovács József lemondott pártelnök helyett, Kertész János alelnök beteg lévén, Márton Imre ügyvédet, egyházi ügyészt, ad hoc elnöknek választván, határozta, hogy tiltakozó küldöttséget szervez és menesztet a kormányhoz, még pedig a köztörvényhatósági bizottság tagjaiból, kik névalírással ez ügyben rendkívüli közgyűlés összehívását kérik a főispántól

és rendkívüli közgyűlési határozat folytán menesztik fel a nagy küldöttséget, mely a javaslatoknak napirendről való levételét fogja követelni. Kétségtelennek tartjuk, hogy a közgyűlés egyhangulag fogja hozni ezen határozatát és nem kerül olyan korcs, ki ellene szót mérésele emelni. A kivített illetőleg az intézőbizottság albizottságokat küldött ki, melyek a pártban szervezik a mozgalmat és melyeknek másika pedig a szabadelvű párt embereivel lépett érintkezésbe a közös működés ügyében. Debreczennek becsületére válik ez a mozgalom és a nemzet helyeselni fogja azt.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Tóbiás József—Szemere Izabella, Kóczian Gyula—Molnar Mária, Barz István—Szabó Anna, Barna Antal—Popovics Livia, Reider Mihály—Horváth Maria, Vadászi József—Szabó Anna, Steinberger Armin—Brün Berta, Tittizer Antal—Tremel Teréz, Molnar Andras—Módis Erzsébet, Nagy József—Lovász Eszter, Katona József—Jámbor Erzsébet, Soltész Istvan—Birinyi Zsuzsanna, Szabó Sándor—Mészáros Julianna, Nemeti István—Halasz Julianna, Sűvöltős János—Kovács Ida, Nagy József—Toth Erzsébet, Kaszás Sándor—Szabó Zsuzsanna, Nikolits Vasza—Sterbinszky Karolin. Összesen 18 pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halálozási eseteket jelentettek be: Frigy Sándor 8 éves gyermek, Tóth Matyás 70 éves molnar segéd, Tóth Julianna 3 napos csecsemő, Kiss Anna 11 éves gyermek, Gulyas Ilona 7 hónapos csecsemő, Erdődi István 31 éves napszamos, Nábradi Mária 8 éves gyermek, Nagy János 1 hónapos csecse ő, Tóth Erzsébet 8 éves gyermek, Pap György 47 éves napszamos, Gönczi Istvan 40 éves napszamos, Papp Eszter 37 éves cseléd, Takacs János 10 hónapos csecsemő, Szabó Mária 14 napos csecsemő, özv. Veres Gáborné Simon Julianna 57 éves, Batori Ferencz 11 hónapos csecsemő, özvegy Hajdu Karolyné, Kovacs Julianna 35 éves, özvegy Kozák Jánosné Gal Erzsébet 68 éves, özvegy Móre Andrasné Szabó Erzsébet 65 éves, Berki Janka 45 éves, Kis Józsefné Dézsi Mária 40 éves, Varga József 10 hónapos csecsemő, Mészáros Lajos 77 éves szegényházi ápoló, Béres Mihály 57 éves csinosi pénzbeszedő, Porkoláb Piroska 9 éves, Csatári Lajos 66 éves napszamos, Kohn Sándor 1 hónapos csecsemő, Juhász János 70 éves napszamos, Kovács József 27 éves csizmadia segéd, Nagy Róza 18 éves ócskaárus, Juhász Erzsébet 12 hónapos csecsemő, Nyiri Sándor 69 éves földbérő, Toldi Ferencz 56 éves önálló ács, Windt Frigyes 68 éves zenetanár és 2 halva születés. Összesen 37. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 44 születést (21 fiú 23 leány) jelentettek be, ugy a születések 7-el múltak felül a halálozásokat.

Új ezredparancsnok.

Ő felsége Fitzner János ezredest a debreczeni 39-ik gyalogezredtől a Henrik

porosz herceg nevét viselő 20-ik számú gyalogezredhez helyezte át s ezen ezred parancsnokává nevezte ki.

Készülődés a sorozásra.

A katona-ügyosztály — noha a sorozást marcius elsejéről egy honvédelmi miniszteri rendelet miatt el kellett halasztani, — készen áll az ujonczozásra. A behívó blanketták már elkészültek s valamennyit továbbítják az első intézkedésre. Hogy mikor lesz a sorozás, azt még természetesen nem lehet tudni.

A tanítói árvaház felügyelő bizottsága.

A vallás és közoktatásügyi miniszter a debreczeni országos tanítói árvaháznál szervezett felügyelő bizottság elnökévé bizáki Puky Gyula főispánt, tagjaivá Kovács József polgármestert, dr. Wolafka Nándor v. püspököt, K. Tóth Kálmán ev. ref. lelkészt, Mark Endre ügyvédet, Kovács Lajos tanítóképződei igazgatót, Roncsik Lajos városi főszámvevőt, Nemes Kálmán ügyvédet, továbbá Puky Gyuláné, dr. Szücs Miklósné, özv. Veress Lászlóné, özv. Mayer Emilné, dr. Popper Alajosné, Szabó Kálmánné és özv. Varga Ferenczné urhölgyeket nevezte ki. A bizottságnak Csánki Viktor kir. tanfelügyelő és Kozma László árvaházi igazgató hivatalból tagjai.

A lelenczház ügye.

A Debreczenben felállítandó lelenczház ügyében az e célra legalkalmasabbnak mutakozó s a Mester-utca végén levő területen tegnap délután helyszíni szemlét tartottak. A szemlén jelen volt Berényi Gábor városi mérnök, a terület tulajdonos helyi vasutársaság képviselőjében pedig Laber Mihály és Kemény Mór. A helyi vasutársaság ugyanis hajlandó az ott lévő négyszögletes területet átengedni a városnak, de e helyett az ottan körüli, a város tulajdonát képező földbirtokból kér hasonló területet cserébe saját céljaira.

Gazdasági szeszgyár a Pallagon.

Megemlékeztünk Hidvéger Mihály pallagi bérő azon ajánlatáról, melylyel birtokán mezőgazdasági szeszgyarat akar létesíteni. Az ajánlatot holnap vasárnap fogja tárgyalni a gazdasági bizottság, azután pedig a jog- és pénzügyi bizottság, miután a gazdaközönség szeretné, ha még a maceziusi közgyűlésen dönteni lehetne a szeszgyár ügyében.

Újabb felhívás a hadmentességi díj kötelesekhez.

Ismételve felhivatnak mind azon hadidíj kötelesek, kik az 1903. évről vonatkozó bejelentésüket a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezen vallomásukat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben, a hadmentességi díjak a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt, hivatalból fog megállapítani. Debreczen, 1903. febr. hó 27. Adó-ügyosztály.

Egy szászlap a V. H. O. Sz. utazási ösztöndíjáról.

A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének igazgatótanácsa, mint

már irtuk is, lapunk felelős szerkesztőjének, ifjabb Möricz Pálnak ítélte oda ez évi utazási ösztöndíját. Szerkesztőnk az erdélyrészi nemzetiségi viszonyokat akarja tanulmányozni és ezen tervéről, valamint az ösztöndíj adományozásáról a dr. Neugeboren Emil főszerkesztő által szerkesztett nagyszabeni „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt“ következő érdekes és rokonszenves sorokban emlékezik meg:

„Egy politikai tanulmány, utra vállalkozik legközelebb ifjabb Möricz Pál, a „Debreczen“ felelős szerkesztője, ki a magyar vidéki országos hirlapíró szövetség bizodalma folytán és utazási ösztöndíjával az erdélyrészi szász és oláhságlakta vidékeken tesz tanulmányutakat, hogy a nemzetiségi viszonyokat saját szemlélődései alapján ösmerje meg és arról annak idején a szövetségnek jelentést tegyen. Mi őszintén örülünk ennek a vállalkozásnak. Saját tapasztalat és ennek alapján az önálló elfogulatlan ítélet az, melyet, sajnos, azok többségénél nélkülözünk, akik a mi hazai nemzetiségi viszonyainkról irnak. A mi olvasóink előtt ösmert debreczeni kartársunkat szívélyesen várjuk és fogadjuk, ha, a miben nem kételkedünk, utját Nagyszabembe irányítja.

Az elégedetlen vámospércsi reformátusok.

A vámospércsi reformátusok több mint kétszáz a írásos kérvényt adtak be Kiss Aron püspökhöz. E kérvényben ecsetelik egyrészt egyházuk tagjainak a tulterhelését az egyházi terhek miatt, másrészt az egyház anyagi ügyének a vizsgálására bizottság kiküldését kéri a szerezett püspöktől, hogy az összerogyástól, a szerteüzléstől mentse meg őket. Ez a kérelem szorosán világít a magyar reformátusok válságos egyházi életébe.

Hitvesgyilkosság P. Ladányban.

Borzalmas tragédia történt tegnap a szomszédos Püspök Ladány községben. Egy odavaló jómódu gazdaember, Tóth Sándor megfojtotta feleségét. A gyilkos férj a hártban lévő szép tanyáján lakott feleségével, kit öt év előtt vezetett oltár elé. A hitvestársak a férj féltékenysége miatt sokat perlekedtek egymással. Tegnap is ilyen jelenet játszódott le közöttük és az asszony állítólag meg akarta ütni férjét. A férj e miatt feldühödött és tehetetlen haragjában kirántotta a zsebében levő kötőfékszárat és azzal megfojtotta feleségét. A férj vallomása szerint öt percig tartott a szörnyű jelenet. A borzalmas cselekedet után Tóth a kutba vetette magát, de segítségért kiáltott és kimentették. A csendőrség a gyilkos férjet letartóztatta.

A légszeszgyári igazgató utja.

Debreczeni Jenő a légszeszgyár igazgatója holnap három heti tanulmányuttra indul Oiaszországba.

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja **Harmat arczporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arcbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème a Harmat szappannal együtt használva az arcbőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. (Kapható 3 színben: **fehér, rózsaszín, rózsaszínben**) mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá **következő arczporait: Berlini Felpuder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fillér. **Velutin Poudre** (3 féle színben) kis doboz 60 fill., nagy doboz 4 kor.

Nem lesz házbéradó.

A házbéradó felülvizsgálatára küldött bizottság befejezte munkálatait. A felülvizsgálat beigazolta mennyire indokolatlan, volt a pénzügyigazgatóság eljárása, mikor a házbéradó kivételével akarta a lakosságot megterhelni. Csakis hivatali tulbuzgóságnak tudjuk ezt be és örvendhetünk, hogy a felülvizsgálat beigazolta azt, hogy Debreczen polgárságát nem kell a házbéradóval sújtani. A felülvizsg. eredménye az, hogy a város javára 1314 bérbe nem adott lakrészt állapított meg a bizottság. Az szerint Debreczenre a házbéradót semmi körülmények között kivetni nem lehet. A felülvizsgálat eredményét most felterjesztik a miniszterhez és az esetben sem lehet házbéradót Debreczenre kivetni, ha a miniszter a cselédlakottakat bérbeadottnak veszi. mert akkor is még 164 lakrész esik a város javára, melyeket bérbe nem adottnak mondott ki és fogadott el a bizottság.

Értesítés.

A polgári kör február 15-iki közgyűlése elrendelte, hogy 2000 müből álló könyvtárának hozzáférhetőbbé tétele s a tagok kényelmének előmozdítása végett ezentul hetenkint háromszor tartassék könyvosztás, t. i. hétfőn, szerdán és pénteken esti 6 órától 7-ig, miről lapársait ezuton is értesíti a polgári kör elnöksége.

Foltényi bácsi föllépte.

A mi kedves Foltényi bácsinkat, a magyar színművészet uttörőinek egyikét legközelebb színpadon láthatjuk; ugyanis a derék és nemeslelkű Makó igazgató, a lapunkban feivetett eszméire nyilatkozott, és közelebb fellépteti egy este Foltényi bácsit, Rákóczi Ferenczet adatja elő, melyben Foltényi bácsinak egykor jeles szerepe volt a jézuita páter szerepe. A rendkívül érdekes színházi estén bizonyosan zsúfolásig megtölti a közönségünk a színházat, ezzel fejezvé ki az agg művész iránti szeretetét a debreczeni közönség.

Az „István” gőzmalom

társulat munkásai „önképző és segélyező” köre évi rendes közgyűlését Kétmalom-utca 7. sz. alatti saját körhelyiségében 1903. Márczius hó 8-án d. u. 3 órakor tartja meg, melyre a tag urakat ez uton is meghívja az Elnökség.

Vizsga-hangverseny.

P. Nagy Zoltán, városunk kitünő zenetanára saját tanítványaival márczius 6-án az Arany-Bika dísztermében vizsgálati-hangversenyt rendez. A cél tulajdonképen az, hogy a növendékek előmenetelét mutassa be, de a műsor oly érdekes és tág, hogy méltan

keltheti fel a hozzáértők figyelmét. A programon Beethoven, Schubert, Grieg, Liszt, Saner, Chopin és Weber művei szerepelnek, az előadók pedig majdnem ugyanazok, kik mult évben a Kereskedelmi Akadémia dísztermében avattak szép és egybehangzó dícséretet önmaguknak s jeles professoroknak. Így érdekes összehasonlításra is alkalom nyílik, a mennyiben a haladás mérvének biztos megítélését csupán a növendékek ismételt és időközönkénti meghallgatása teszi lehetővé, de ama eredményből, melyet a mult évi bemutatkozás kétségtelenül igazolt, már előre is hajlandók vagyunk az állandó fejlődésre következtetni s azért az érdeklődők figyelmét különösen felhívjuk eme, nem kis anyagi áldozatot jelentő nagyszabású vizsgálati hangversenyre.

A magyar államvasutak

debreczeni műhelyében fennálló „Egyetértés” önképző dal és zeneegylet 1903. márczius 14-én, saját pénztára javára a „Margit” fürdő dísztermében táncszal egybekötött hazafias estélyt rendez. Kezdetre pontosan 8 órakor. Belépti-díj személyenként 1 kor. 60 fill. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázunk. Az estély műsora: 1. Nyitány. Előadja az Egyetértés vonós zenekara. 2. Kossuth Lajos ablakába. Nádor Gyulától, férfikarra Gál Ferencztől. Előadja a dalkar. 3. Hazafias színpadi jelenet I. rész (Hadak u. jából.) 4. Magyar népdal egyveleg: Králtól. Előadja a vonás zenekar. 5. Hazafias színpadi jelenet II. („Aranylakodalomból”) 6. Honfidal: Gaáltól. 7. Petőfi sirja. Magánjelenet: Pósa Lajostól. 8. Szózat. Egressytől. Zenekisérettel. Előadja a dalkar. A műsor befejezése után következik a tánc.

Hírek az ipartestestületről.

Az ipartestületi betegsegélyző pénztár ipartestületi betegsegélyző pénztár igazgatósága tegnap rendes ülést tartott, Tóth Kálmán elnöklete alatt. Az ülés folyó ügyeket tárgyalta. — A békéltető bizottság is ülésezett tegnap délután. Az ülés, melyen Berceky Lajos elnököt, harmincz vitás ügyben hozott határozatot.

Meghívás

a „Debreczeni Munkás Dalegylet” 1903. év márczius 8-án, vasárnap délután 5 órakor, az egyleti Otthonban (Csapó-utca 33. szám alatt) tartja XIII-ik évi rendes közgyűlését, melyre az egylet tagjait és az érdeklődőket tisztelettel meghívják Horkay Lajos elnök, Kerékgyártó József főjegyző. Tárgyak: 1. Jelentés az egylet 1902. évi működéséről. 2. Az 1902. évi zárszámadás, a számvizsgálók jelentésével. 3. 1903. évi költségeloirányzat. 4. Indítványok. (Alapszabály értelmében a közgyűlés előtt 8 nappal beadandók az elnökséghez.) A közgyűlés után társas-vacsora leend, melyre a jelentkezők az egyleti epnöknél (Ispotály fiúiskola eszközhetők).

A Petőfi dalkör Márczius 15-én

tartandó ünnepi estélyének rendező bizottsága tegnap délután ülést tartott, melyen az estély műsorát állapították meg, s egyeb. az ez alkalommal nagyobb szabásúnak tervezett estélyre vonatkozó intézkedések is történtek. A műsor a Magyar testverek kedvelt ciganyzenekara nyitányával veszi kezdetét,

majd a dalkör ad elő több rendbeli hazafias dalokat, közöttük Emmerth Antal kitünő zeneszerzőnk „Petőfi jelszava” című dalát először ez estélyen mutatja be. Felolvasást tart a szabadságeszméről Amerikában: Komlóssy Miklós és egy Petőfi költeményt szaval dr. Varga Lajos. A műsor után 200 terítékű társasvacsora, majd tánc következik. Azt hisszük, hogy ezen hazafias ünnepi estélyen nem csupán a dalkör tagjai és családjai, hanem azon kívül állók is tömegesen fognak résztvenni.

Nyilvános elszámolás.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt által 1903. február 21-én tartott bál alkalmával felülfizettek a következők: Ábrahám László, Márton Imre 20—20 kor., N. K. J. P. M. 12 kor., Thaly Kálmán, dr. Bakonyi Samu, Kiss Albert, Bészler Károly, Hofmann és Kronovitz, ifj. Schwarz Vilmos, dr. Freund Jenő, dr. Fejér Ferencz, Horváth Jánosné 10—10 kor., Harangi Sándor, Öry Mihály 8—8 kor., dr. Bacsó Dezső 7 kor., Szücs István, Török Bálint, Szücs István 6—6 kor., B. Nagy János, idős Kertész István, Pongó Lajos, id. Kertész János, Kertész Imre, dr. Burger Péter, Biczó Gyula, dr. Kardos Samu, Horváth J., ifj. Móricz Pál 5—5 kor., Somogyi P., Kaszás I., Orgován I., Csobán József, Tóth Gergely, Pálffy Ferencz, ifj. Kertész István, Kertész László, Vásári János, ifj. Kertész János, Dr. Varga Lajos, Dávid Mihály, Udvarhelyi Géza, dr. Ábrahám Dezső, Győri István 4—4 korona. Sarkadi Ferencz. Kerékgyártó József, O. Végh János, Dr. Révi Nándor, Kiss István, Thieszen Arthur 3—3 korona. Kecskés János, Balogh János, Juhász Ferencz, Bóldogh István, Csizsár István, Kertész István, Zöld László, Teremi Gábor, Kertész Mihályné, Balogh Sándor, Faragó András, ifj. Pósalaki Mihály, Zong János, ifj. Szücs Mihály Kovács Mihály, Schaf János, Tazi Miklós, Vetésy Béla, Vecsey Imre, Kiss András, Hódy Béla, Bányai Péter, Balogh Péter, Szőke János, Szendi Imre 2—2 kor., Erszény András, id. Bányai István, Balogh Ferencz, Böszörményi Imre 1—1 kor., Bozóki István 40 fill. Felülfizetésekből összesen 365 kor. 40 fill. Belépti jegyekből 518 korona, összesen 883 kor. 40 fill., kiadás 422 kor. 14 fill., maradvány 461 kor. 26 fill. Mely szíves adományokért a fent nevezettek fogadják hálás köszönetünket a függetlenségi 48-as párt intéző bizottsága nevében Debreczen, 1903. február 27. Pongó Lajos, a párt pénztárnoka.

Öngyilkos városi főjegyző.

Kiss Ferencz, Győr város főjegyzője és helyettes polgármestere, mint Győrből jelentik, tegnap este félhét órakor hivatalos szobájában föbe lötte magát és meghalt. — Kiss idegbajos volt és vagyoni romlástól is felt, noha megnyugtatták, hogy másokért és magáért vállalt kötelezettségének levonásával 10.000 forint tiszta vagyona van. Utolsó levelében a polgármesternek ezt írja: Elmém eiborult, tovább nem elbetek. A várost mindig hiven szolgáltam. Utolsó gondolatom szerencsétlen családomnál van, vedd őket pártfogásodba. Kiss Ferencz több mint 15 éve főjegyzője Győrnek és öt év előtt nemességet kapott.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Urak figyelmébe!

A jobbjelű közönségnek bő alkalma nyílik férfi ruha szükségletét válogatott finomságu, jóízű párosult kiállításban mérsekelt árban Fényes Mór férfi szabó üzletében megyeház épület megrendelhetni, mivel a tavaszi idényre a legfinomabb angol újdonságok már megérkeztek.

Mindenki tudja,

hogy a Mauthner-féle impregnált takarmány-répmag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

A Korona Takarékos és hitelszövetkezet

1903 ik évi jan. 1-én megnyitotta a 3-ik évtársulatát. Ezen új évtársulatra a beiratkozások a szövetkezet Piac-utca 6. sz. alatti helyiségében teljesíthetők. Minden törzsbetét után **hetenként 1 korona fizetendő.** Az intézet előnye: **törzsbetétei 6 százalékos jövedelmeznek,** kötelező heti betétekkel előmozdítja a takarékoskosságot, továbbá minden törzsbetét után **200-260 korona kölcsön kapható.** Miután a szövetkezet a kölcsönnek külön visszafizetését nem kívánja, hanem a heti betétekkel törlesztődik, így a szövetkezet kölcsönei könnyű visszafizetési módozat által különösen előnyösek kereskedőknek, iparosoknak, mezőgazdáknak és hivatalnokoknak egyaránt. **A kölcsönök kezesség mellett, betáblázásra és biztosítéskül elfogadható értékekre adatnak.**

A két évtársulatba beiratkozott 1529 tag heti 6948 korona befizetéssel. A befizetett tőke 464,721 korona. **A belépés ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül történhet.**

SZINHÁZ.**(A koldusdiák.)**

A kedves, bájos zenéjű Koldusdiák operette került színre tegnap este még pedig fényes közönség, zsufolt ház előtt. A tegnap esti előadás meg is érdemelte ezt a szép közönséget részleteiben, mint egészében megfelelő, gördülékeny volt a játék. A főbb szerepek vívői, mint a kórus igyekeztek a legjobbat adni; miért is gyakori taps volt a jutalom.

A pompás hangú énekművész R. Réti Laura asszony, Felhő Rózi, mint a grófnők kiváló sikerrel oldották meg mind a játékban, mind énekben kedves, de nehéz szerepeket, melynek szépségeit teljesen érvényre juttatták a két fő férfiszereplővel Karacs (Koldusdiák) és Mezeivel (gróf) együtt.

Azonban az előadás egyik érdekességét mindenesetre egy vendégművésznek, Szilágyi Dezsőnek a bemutatkozása képezte, ki az Ollendorf ezredes buffoszerepében lépett a debreczeni közönség elé. Szilágyinak felvonásról-felvonásra emelkedett a sikere; mert míg az első jelenetekben hidegen hagyta a közönséget, addig a következő jeleneteiben már mindjobban belemelegedett szerepébe, melyben olcsó, rítkó fogásokkal nem spekulált a karzat olcsó tetszésére, hanem finomul, színezve játszotta meg a morózus Ol-

lendorfot és különösen kupléival keltett nagyobb hatást és ama pompásan adott jelenetben, hol a Koldusdiákot Karacsot Kazimir királyi herceg gyanánt vélte felismerni.

Szilágyiban mindenesetre rokonszenves, értelmes színészt ösmertünk meg.

Sikerült mellék alak volt Krémer is a részeg hörtönör szerepében.

Az előadással megváltunk elégedve.

Táviratok.**Izgalmas ülés a képviselőházban.**

— A „Debrecezen“ távirati tudósítása. —

Budapest, 1903. febr. 28.

Izgalmas ülése volt ma a képviselőháznak. **Rátkay** László képviselő napirend előtt felszólalt és szóváltette hogy az osztrák parlamentben olyan felszólalások történtek a napokban, melyekkel brutalisan megsértették a magyar nemzetet. Welsersheimb osztrák miniszter azt a kijelentést tette, hogy örömmel hallotta a felszólalásokat és nem akadt az osztrák parlamentben sem elnök, sem miniszter, ki a magyar nemzetet megvédte volna.

Fölkialtások minden oldalról: Szégyen! Gyatázat!

Rátkay utalva Welsersheimb miniszternek legutóbbi nyilatkozatára, melyet a hadsereg egységéről tett, kijelenti, valamelyik parlamentben nem mondtak igazat. Ha áll a magyar kormány e tárgyban tett nyilatkozata, akkor az osztrák miniszter, Welsersheimb hazudott. (Helyeslés minden oldalról.) A helyzetet tisztázni kell. Ha igaz Welsersheimb nyilatkozata, miért tartanak itt minket? Bocsássanak haza, majd elmondjuk választóinknak és tudni fogjuk, miként küzdünk szabadságunk kivívásáért. (Viharos taps.)

Szell Kálmán miniszterelnök szólott ezután. Sajnálatosnak tartja, hogy nem akadt senki a Reichsrathban, aki az ellenünk intézett támadásokat visszautasította volna. A közös hadsereg vonatkozó jogaink törvénybe vannak lefektetve, ezért felelős, más nyilatkozatért nem. Amit a kormány a volt nemzeti pártnak megígért, azt meg is tartja.

Rákosi Viktor röviden szól. Minden magyar ember nevében beszél. A Reichsrath dulakodása évekig megakasztotta munkásságunkat, okozója volt anyagi romlásunknak. Jött az ügyesebb Körber, ki elnémitotta a Reichsrathot azzal, hogy pompás kiegyezést ígért nekik. Ezzel meg is nyerte a pártokat.

Mint egykor Windischgraetz hadserege, úgy sorakoznak aspirációink ellen osztrákok. Folyton hangoztatják, hogy a hadsereg közössége humbug,

osztrák és császári hadsereg az. Nekünk folyton a szemünkre lobbantják, hogy a király személyét belevisszük a vitába. Odaát folyton azt teszik. A kiegyezésnél hivatkoztak arra, hogy a király azt mondta, ha Ausztria elszakad tőlünk, miért is éltem.

Most pedig Welsersheimb a legfelsőbb akaratra hivatkozott, mikor a hadsereg változatlanágát hirdeti. Ha a kiegyezéssel levágják dolgozó karunkat, a javaslatokkal ne vágják le a másikat, melylyel védjük hazánkat. Ne kényszerítsenek, hogy úgy védekezzünk, mint oroszán a fogaival. (Hosszantartó taps és éljenzés.)

Pichler Győző és **Ugron** Gábor szintén ez ügyben beszéltek.

Főispán és képviselő párba.

Hámos gömörmezei főispán és Ráth Endre országgyűlési képviselő között a képviselő ház folyosóján történt összeszólalkozásból kifolyólag a párba ma reggel ment végbe Arlow vivótermében. Hámos főispán arczán mélyebb vágást kapott, melyet három öltéssel összevarrtak: Ráth pedig a jobb kezén sérült meg. Útőerét vágta keresztül a kard.

Nyilttér.

Borivóknak, kik a bort savanyuvíz-mékel sze-
retik vegyíteni, mindenkéül ezt a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legifertább égványos
SÁVANYU-KÖT

ajánlható. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak felette kellemetes, ingerlő mellékízt ad, annélkül, hogy azt feketére festené.

Csőd alatti kiárulás.

Vb. Vizvári Ignác csödtömegéhez leltározott

**rőfös és szövött áruk,
kész női fehérneműek,**

és

üzleti felszerelések

a gr. Dégenfeldtér 10 sz. házban levő üzlethelyiségben 1903. márczius 2-ától azaz hétfőtől kezdve szükség esetén

beszerzési áron alul is

el fognak adatni.

Dr. Ujlaki Hugó

tömeggondnok.

FELHIVÁS.

Mielőtt kenyér szükségletét beszerezné, ne mulassza el senki az

Orosházi házi kenyér sütődét
felkeresni, ahol

ujabb 2 fajta kenyér

készítették s a következő árak szerint árusítatik:

Orosházi I-ső rendű fehér kilója 24 fillér
Orosházi I-ső rendű barna „ 22 „
Orosházi II-od rendű „ „ 20 „
Orosházi rozskenyér hosszú és kerek alaku kilója 20 fillér

Orosházi **munkás kenyér**

igen jó zamatos kilója 18 fillér

Továbbá saját őrlésű **finom és kenyér lisztjeinket** ajánljuk a n. é. közönség szives figyelmébe.

Kiváló tisztelettel

Orosházi házi kenyér sütőde
Gémes Ferencz és Társa.

Elárusítási helyek:

Simonffy utcai bérház. Csapó utca 86/88.
Czegléd utca 9.

Minden órában friss sütés.

UJ ÜZLET

UJ ÜZLET.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy Debreczenben, Piacz-utca 48. sz. alatt, Szent Anna utca sarkán

ÁCS TESTVÉREK

törvényszékiileg bejegyzett cégünk alatt egy a mai kor minden követelményének megfelelő **rőfös, nődivat és rövidáru üzletet** nyitottunk, hol is állandóan nagyválasztékot tartunk;

Női ruhaszövetek,
Jó mosó cretonok,
Francia és delain batisztok,
Kész blousok,
Fehérműek,

Szepességi vásznak
Asztalműek.
Függönyök,
Ágyterítők,
Paplanok,

valamint mindennemű női és férfi szabó kellékek, csipkék, szalagok és díszekből. **OLCSÓ ÁRAK** melletti előzékeny kiszolgálást ígérve, a n. é. közönségnek szives pártfogásáért esedezünk.

Teljes tisztelettel **Ács Testvérek.**

UJ ÜZLET.

UJ ÜZLET.

Debreczen és vidékén a legnagyobb hangszerkészítési műhelye és vállalata.

Komáromi M.

Mindennemű hangszer készítő. Főter 41. sz. I. emelet. Főtőzsdével szemben.

CZIMBALOM

legnagyobb raktára. Zongora vasszerkezettel, 10 évi jótállással, 3 havi ingyen tarts. Iskola hegedű 6 koronától feljebb, finom mesteri hegedű 1000 koronáig. **Mindennemű hangszeréből nagy választék.** Kitűnő, tartós, kellemes hegedű- és czimbalom-húrok és mindenféle alkatrészek. A legkomplicáltabb **Javításokat** is tevélség mellett, műveszi szakértelemmel eszközölöm.

Zongora és czimbalom hangolásokat műveszi szakértelemmel eszközölök, régi hangszeret veszek vagy cserélek.

Serravallo
KINA-BORA VASSAL

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágy gerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 2000 orvosi előismerő nyilatkozat.

Kapható

I. Serravalló-nál

Trieszt — Barcola.

A gyógytárakban pedig $\frac{1}{2}$ lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért
 $\frac{1}{1}$ „ „ 4 „ 40 „

Báli toilettek és jelmezek tisztítását

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

kelmefestő és vegytisztító
intézete

Debreczen
Széchényi utca 42.

Vidéki tudakozódásokra azonnali válasz.

A LEGUJABB

=== tavaszi ===

kosztüm és ruhaszöveink

meglepő szép választékban
megérkeztek.

Mintagyűjteményünk

I. évi márczius 2-től kezdve

a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Bosznay J. és Társa

divatáruháza

DEBRECZEN, Kossuth utca 5.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több
mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül al-
kalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásár-
láskor óvatosak legyünk és csakis
eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony”
védjeggyel és a „Richter” cizgjegyzéssel
fogadjunk ol. — 80 f., 1 k., 40 f. és 2 k. árban
a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár:
Török József, gyógyszerésznél
Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
** csász. és kir. udvari szállítók. **
Rudolstadt.

Üzlethelyiség változás!!!

Van szerencsém értesíteni, hogy

kályha- és vashutor-raktáramat

Hatvan-utca 2. sz. a. házamból piac utca 27. sz., városi bérházban (volt Mendelovits üzlethelyiség) a városi székházzal szemben helyezem át.

Ujberendezés alá kerülő raktáramban nemcsak porcellán-, vas- és Meidinger rendszerű kályhákat, vashutorokat, fürdőkádákat, jégsekrécszeket és fényezett árukat tartok fenn dus választékban, de felszerelem azt minden igényeket kielégítő konyhafelszerelésekkel, nickel és nickelírozott árukkal és vadászati cikkekkel. Lópor elárusítácom is ezen helyiségbe lesz.

Eddig tanusított bizalmáért és pártfo ásaért halás köszönetemnek kifejezést adva s kérve azokat a jövőre is részemre fentartani, vagyok kiváló tisztelettel

TÓTH GYULA,

vaskereskedő.

HIRDETMÉNY.

A Debreczeni Első Takarékpénztár

57-ik évi rendes közgyűlését

1903. márczius 15-én, d. e. 10 órakor

Debreczenben, saját üzleti helyiségének tanacstermében (2-ik emelet) tartja.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése és számadása az 1902. üzletéről és indítványa az évi nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Határozás e tárgyban, az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Az alapszabály 14 §-ának módosítása.
5. Igazgatósági 10 tag választása.

A mérleg és a nyereség felosztási javaslatot is tartalmazó igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések, a f. 1903. évi márczius 7-től fogva, a pénztár helyiségében — a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Alapszabályaink 26-ik §-a értelmében a közgyűlésen tanácskozási és szavazati joggal bírnak mindazon részvényesek, kiknek nevei 1902 decz. 31-ig beárólag, a részvénykönyvbe bevezetettek.

— Utánnomás nem díjazatik. —

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös fekete n. omás sárgapapíron) van elzárva.

Eddig felülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi tisztított

májolaj

törvényileg védett sárga csomagolásban üvege 2 kor., fehér csomagolásban üvege 3 kor

MAAGER VILMOSTÓL

BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségemőlogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendelitetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában az vér tisztítását el akarja erni. — Kapható a osztr. magy. monarchia legtöbb gyógyszer-tárában és gyógyszeráru kereskedésében.

Főraktár és föelarusítás az osztr. magyar monarchia részére:

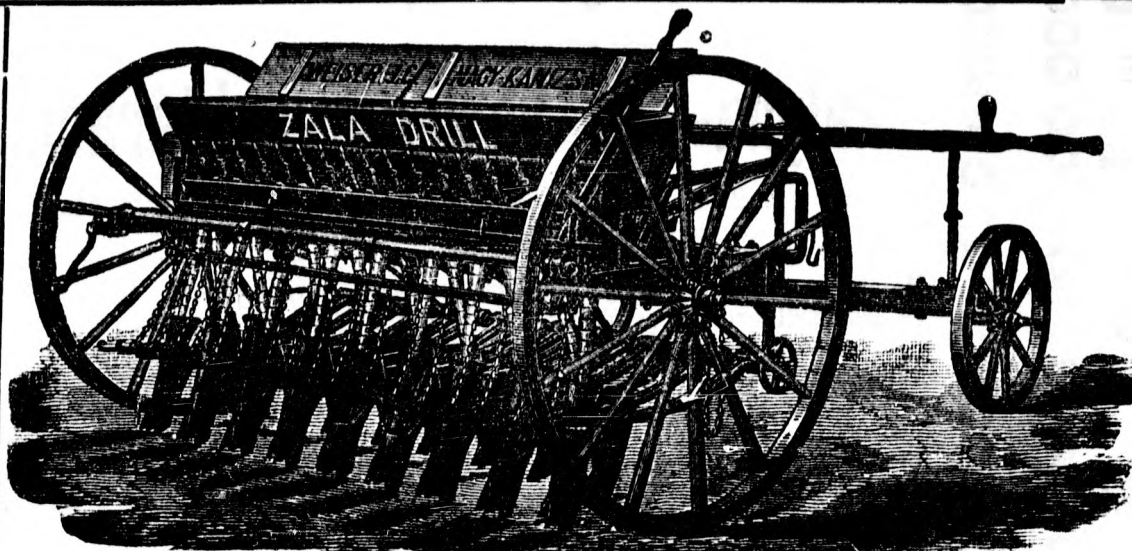
Maager Vilmos Bécs,

III/3., Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg tiltatnak

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

WEISER J. C.

gazdasági gépgyára
NAGY-KANIZSÁN.

Ajánlja egyetemes aczélekeit [] aczélgerendélyvel, első minőségű tömöraczel kormányokkal. Kétvasu aczélekeit. Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajművelő eszközeit.

ZALA-DRILL

sík és hegyes talajhoz egyaránt

alkalmas, hazánk legjobb sorvetőgépeit szab. kikapcsolható kapacsuklyókkal. Homokos talajra a „ZALA-DRILL” különösen e célra készített és kitűnőnek bizonyult vetősarukkal lesz ellátva. „PERFECTA” meritőkorongos vetőgépeit leszállított áron. „PLANET” rendszerű lókapát. „PLANET” rendszerű kézi tolókapát 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor. — „HOLLINGS WORTH” lógeroblyéit. Kukoriczamorzsolóit, szecska és répavágóit, valamint egyéb gazdasági gépeit és eszközeit.

Árjegyzék szívesen küldetik.

Raktár: Debreczen, főpiacz 43, a Svetics ház udvarán, a Dréher sörcsai nok mellett.

Gelbmann József

Weiser J. C. gazd. gépgyár képviselője.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Vetni való b ü k k ö n y

I. minőségű.

Kapható

Berger Henrik czégnél.

Széchenyi-u. 21.

Üzlet nagyobbitás és cégváltozás.

MAJTÉNYI és ZENGEVALD rőfös és rövidáru kereskedése
Debreczen, Piacz-u. 14. (Bika szállodával szemben.)

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy az eddig nevem alatt fennálló cégembe Heidenhofier Majtényi Pál ur belépeti s üzletünket a mai naptól

Majtényi és Zengevald

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt tetemesen megnagyobbitva tovább vezetjük. A midőn megköszönöm a n. é. közönség becses pártfogását, kérem, hogy azt társas cégünk részére is szíveskedjék fentartani.

Egyben ígérjük, hogy minden igyekezetünk oda fog irányulni, hogy t. vevőink bizalmát a legjobb áruink szolid kiszolgálásával mielőbb kiérdemeljük és azt maradandóan biztosítsuk.

Teljes tisztelettel

Zengevald Géza.

A Majtényi és Zengevald cég beltagja.

KOVÁCS SÁNDOR

mérnöki irodája

Debreczenben, József
kir. herczeg-utca 13. sz.

Elvállalja a mérnöki foglalkozás körébe vágó mindennemű munkálatok tervezését, építés vezetését és felülvizsgálását.

Mindennemű műszaki kérdésben szakértői véleményt ad.